

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΜΠΕΝΑΚΗ - Υπεύθυνος: Δημήτρης Αρβανιτάκης
ΣΕΙΡΑ: Ιστορία

ΓΣΓ 228 (Ι. Νεώνη)
2014-2015

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ «ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΗΛΙΟΥ»

ΔΙΑ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΤΟΝ ΦΩΤΙΣΜΟΝ

ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ΠΡΟΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΕΝΤΥΠΩΝ

(1734-1821)

ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΤΑΛΟΙΠΑ

ΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΗΛΙΟΥ

Ε Π Ι Μ Ε Λ Ε Ι Α

ΠΟΠΗ ΠΟΛΕΜΗ

ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΝΝΑΣ ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ ΡΙΖΑΚΗ

© 2008 Μουσείο Μπενάκη - Βιβλιολογικό Έργαστήρι «Φίλιππος Ηλιού»

Μουσείο Μπενάκη, Κουμπάρη 1, 10674 Αθήνα
Τηλ.: 210-3671000, fax: 210-3671063
www.benaki.gr

ISSN 1790-7578
ISBN 978-960-476-017-6

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ

ΑΘΗΝΑ 2008

λάβουμε και μ' εύχαρίστηση θά δημοσιεύσουμε. Κερκυραίοι Νέοι, πού πεδίο ανοίγεται σέ σάς! Άλλοίμονο, αν δέν σάς κινηή ή άμιλλα. Έμπρός, τινάξτε τó λήθαργο κι' ένθυμηθήτε πώς 'Ο ύπνος κι' ή άχοραγιά κι' ή διάτα ή άβρη, / από τόν κόσμο εξώρισα, θνητοί κάθε άρετή. Τήν έρχομένη Κυριακή θά δημοσιευθή τó πρώτο φύλλο κι' αν φανοῦμε άξιο της εύμενούς υποδοχής τού σεβαστού κοινοῦ θ' ακολουθήση τακτικά ή έκδοση κάθε έβδομάδα. Παρακαλούμεν συνεπώς δλους εκείνους πού με πατριωτικό ζήλο θέλουν νά συνεργήσουν στην έπιτυχία ενός τόσοσ άρραίου έργου, νά βοηθήσουν με μόνη τήν εύτελή τιμή τού μουσού ταλήρου κάθε μήνα. Άντι τού ποσού τούτου ό διευθυντής υποχρεώθηκε όχι μόνο νά δημοσιεύη τά κείμενα τών νόμων και διαταγμάτων της κυβερνήσεως και νά αναγγέλη τά βιβλία, πού τυχόν ήθελαν τυπωθή, αλλά και νά παρέχη άκριβή καθημερινή έκθεση όλων τών προελεύσεων έπιβατών και φορτίων τών πλοίων, πού θά κατέπλεον στό λιμένα. Για τήν άκριβέστερη διανομή θά προσλάβουμε επίτηδες πρόσωπο, πού αποκλειστικό έργο του θά είναι νά διανέμη τά αντίτυπα σέ κάθε σπίτι συνδρομητού.

ΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΟ ΕΝΤΥΠΟ: *Gazzetta Urbana*, Κέρκυρα, 15 Μαρτίου 1802 - 6 Ιουνίου 1803, με συντακτική εϋθύνη τών Άνδρέα Μουστοξύδη και Μάρκου Πιέρρη· βλ. Ντ. Κονόμος, δ.π., σ. 38-40· Γ. Μπάκος, *Τά πρώτα Έλληνικά τυπογραφεία στό χώρο της «καθ' ήμās Ανατολής»* (1627-1827), Άθήνα, ΕΑΙΑ, 1997, σ. 173.

62

[ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ]

Foglio Estemporaneo

[Κέρκυρα, π. 1803-1805]

IL DIRETTORE DELLA PUBBLICA STAMPERIA.

Rende avvertiti li Nobili Sig. Associati che a maggior riscontro dell'alta sua estimazione ed interesse ch'ei si prende onde sollecitare la precisa occasione di meritarsi il di loro compatimento publicherà un Foglio oltre il Monitore, che avrà il titolo di Foglio estemporaneo, che sortirà egli pure una volta la Settimana.

L'Autore si prefissa di unirvi l'utile al diletto trattando gli argomenti che sono li più propri a cogliere questa difficile meta.

Può il direttore stesso calcolare sull'interesse chi si prendono molti cospicui soggetti onde procurarci successivamente le notizie interne della Republica, riguardanti il Commercio le Arti ec.

Avvezzo da molto tempo di non calcolare che de' beneficj, e tutti i tratti di un generoso compatimento da questi Rispettabili Sig. egli li supplica di accettare questo qualunque egli siasi contrassegno della sua profonda gratitudine.

ΠΗΓΗ: Μονόφυλλο. Πανομοίωτυπο σέ Ντίνο Κονόμο, *Έπτανησιακός Τύπος*, δ.π., σ. 43.

ΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΟ ΕΝΤΥΠΟ: 'Ο Κονόμος (δ.π., σ. 41) γνωρίζει ένα και μοναδικό άχρονολόγητο φύλλο τού *Foglio Estemporaneo* σέ Ιταλική γλώσσα.

63

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΚΟΡΑΗΣ

Έλληνική Βιβλιοθήκη

[Παρίσι 1804]

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ

Νέας έκδόσεως Έλληνικών Ποιητών και Συγγραφέων, ήτις γίνεται διά δαπάνης τών ΑΔΕΛΦΩΝ ΖΩΣΙΜΑΔΩΝ, διά τούς σπουδάζοντας τήν Έλληνικήν γλώσσαν Έλληνας.

Οί Έλληνικοί ποιηταί και συγγραφείς, όσοι μάλιστα, διά τόν καιρόν εις τόν όποίον έγραψαν, ονομάζονται από τούς άλλογενείς Έλληνιστάς Κλασικοί, έτυπώθησαν, άφ' ου εύρέθη ή τυπογραφία, τοσάκις, ώστε είναι δυσκολώτατον νά άπαριθμηθή τις τάς διαφόρους έκδόσεις αυτών. Καί όμως από τάς πολυαριθμους ταύτας έκδόσεις πολλά όλίγια είναι εις όγκον και τιμήν ανάλογον με τήν χρηματικήν δύναμιν τών περισσοτέρων από τούς έπιθυμούντας νά σπουδάσωσι τήν Έλληνικήν γλώσσαν. Γέμουνσι όλαι σχεδόν από διαφόρους αναγνώσεις, από σημειώσεις γραμματικές και κριτικές, αι όποιαί, εις όλίγους χρήσιμοι, αυξάνουσι με βλάβην τών περισσοτέρων, τó μέγεθος, τó πλήθος και τήν τιμήν τών τόμων. Πρόσθεσ ότι και πολλά όλίγια από τάς προειρημένας σημειώσεις αποβλέπουν κατ' εύθειαν τόν σκοπόν, όστις είναι νά καταλαβάνη ό σπουδαστής της γλώσσης ό,τι αναγινώσκει. Όταν ό σπουδάζων έχη κρίσιν όρθήν, και χειραγωγηται από διδάσκαλον κριτικόν, περισσοτέρον μανθάνει, παραβάλλων ένα με τόν άλλον τούς ποιητάς και συγγραφείς, παρά κατατρέψων τόν καιρόν εις τάς πολυπληθείς τών έξηγητών σημειώσεις. Ήθελε λοιπόν ώφελήσει μεγάλως τούς έραστάς της έλληνικής γλώσσης, και αυξήσει τόν αριθμόν αυτών, όστις συναθροίση εις όλίγους τόμους μέγα μέρος τών άξιολογωτέρων ποιητών και συγγραφέων, και τούς τυπώση μ' όλην τήν ακρίβειαν, όσην είναι δυνατόν νά κατορθώση, βοηθούμενος από τήν παραβολήν τών προτέρων έκδόσεων, και, όσάκις ή χρεία τó καλέσει, τών χειρογράφων, και από τάς πλέον έναργείς ιδιάς του ή άλλων εικασίας τε και διορθώσεις.

Ταῦτα έγραφον πρό μηνών όλίγων, άποκρινόμενος εις τών φίλων μου ΖΩΣΙΜΑΔΩΝ τήν έρώτησιν, «Ποίος ήτον ό τρόπος τοῦ νά έπιταγήνη τις τήν άρχομένην της Έλλάδος αναγέννησιν». Οί φιλογενείς οὔτοι και φιλέλληνες άνδρες, τούς όποίους ή καλή τύχη της κοινής ήμών πατρίδος έγέννησεν εις τόν αυτόν παρόντα καιρόν, όταν οι Έλληνες απέφασσαν νά αναλάβωσι τά προγονικά των φώτα, συνειθισμένοι νά σκορπίζωσι τόν πλοῦτον αυτών εις ώφέλειαν τών όμογενών, ήθέλησαν νά μάθωσι και παρ' έμου πώς ήδύναντο νά κάμνωσι τόν σκοπιμόν τούτον με περισσοτέραν καρποφορίας έλπίδα. Άλλά ταῦτα γραφοντος ή άνικανότης μου εις τοιαύτην έπιχείρησιν δέν μ' έσυγχώρησε νά φαντασθώ, ότι έμελέτων νά με κάμωσι και όργανον τοιαύτης ώφελίμου έπιχειρήσεως.

Δι' ἄλλο λοιπὸν δὲν συγκατένευσα νὰ ἀναδεχθῶ τοσοῦτο βάρος, παρὰ τοῦτον τὸν συλλογισμόν, ὅτι, ἐὰν δυνηθῶ νὰ τὸ βασιάσω, πληρόνω τὸ ἀπαραίτητον πρὸς τὴν πατρίδα μου χρέος· ἐὰν ἀποκάμω, πληρόνω κἀν μέρος τοῦ χρέους μου μὲ τὴν πρόθυμον ὑπακοὴν εἰς τὴν φωνὴν τῆς πατρίδος· ἐπειδὴ τὴν φωνὴν τῶν ΖΩΣΙΜΑΔΩΝ, καὶ τῶν ὅσοι τοὺς μμοῦνται, τὴν στοχάζομαι φωνὴν τῆς πατρίδος.

Ἡ ὑπὲρ δυνάμιν αὕτη μου ἐπιχείρησις ἀποβλέπει προηγουμένως τὴν ὠφέλειαν τῶν σπουδαζόντων εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν Ἑλλήνων. Ἡ εὐκολωτέρα κτήσις καὶ χρῆσις τῶν Ἑλληνικῶν βιβλίων θέλουν ἀναμφίβως ἀναζωπυρῆσαι εἰς τὰς νέας αὐτῶν ψυχὰς τὰ πλακωμένα, ἀλλ' ὄχι ἀφανισμένα, γενναῖα φρονήματα τῶν ἰδίων προγόνων. Διὰ νὰ λάβῃ δὲ τὴν ποθομένην ἐκβασιν ἡ πλουσιωπάροχος πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς εὐεργεσία τῶν φιλελλήνων ΖΩΣΙΜΑΔΩΝ, ἐπρόσδραμον εἰς ἄλλους φίλους, οἱ ὅποιοι διὰ τὴν πρὸς τὴν Ἑλλάδα χρησιμὴν αὐτῶν διάθεσιν, μὲ ὑπεσχέθησαν, ὄχι μόνον νὰ μοῦ ἐλαφρύνωσι τὸ βῆρος τῆς ἐκδόσεως τῶν Ἑλληνικῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸ ἀνάλαβωσιν ὅλον, ἐὰν ἡ δύναμις μου ὀλιγωθῇ, ἢ καὶ παντάπαι ἀποσβεσθῇ ἀπὸ τὸν εἰς ὄλους ἀπαραίτητον θάνατον.

Ἰδοὺ ποῖος εἶναι ὁ τρόπος τῆς ἐκδόσεως ταύτης. Ἡ ὅλη συλλογὴ θέλει περιέχει τὸ περισσότερον μέρος ἀπὸ τοὺς δοκίμους ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς. Τοιοῦτους ὀνομάζω, ὅσοι ἐγράψαν εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς γλώσσης, ἀρχινῶν ἀπὸ τὸν Ὅμηρον, καὶ τελευτῶν εἰς τοὺς γράψαντας κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Πτολεμαίων, καὶ ὀλίγον κατατέρω. Εἰς ὅσους σώζονται σχόλια παλαιά, θέλω συνεκδώσει καὶ τὰ σχόλια. Εἰς τὸν Ὅμηρον ὁμως θέλουν προστεθῆ τὰ μικρὰ σχόλια, τὰ λεγόμενα τοῦ Διδύμου, καὶ ὄχι τὰ διεξοδικώτατα τοῦ Εὐσταθίου, τῶν ὁποίων ἡ ἐκδοσις εἶναι χρόνου μακροῦ ἔργον. Ἀπὸ τὰς διαφόρους ἀναγνώσεις ἐκείνας μόνας θέλω φυλάξει, ὅσαι ἔχουσι κἀν ὀλίγην πιθανότητα. Ὅταν τὸ κείμενον ἦναι τόσοσιν ἐσφαλμένον ὥστε νὰ μὴν ἐμπορῇ νὰ διορθωθῇ μήτ' ἀπὸ τὰς προλαβούσας ἐκδόσεις, μήτ' ἀπὸ ἀντίγραφα, θέλω σπουδάσει, ὅσον εἶναι δυνατόν, νὰ τὸ διορθώσω ἐξ εἰκασίας, σημειῶνων ὁμως καὶ τὴν παλαιὰν γραφὴν εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς σελίδος. Παρὰ ταύτας τὰς σημειώσεις ἄλλας ὁ καιρὸς νὰ κάμω δὲν συγχωρεῖ· ἐὰν ὁμως ἀναγκασθῶ νὰ γράψω ὀλίγας τινάς, θέλουν εἶσθαι εἰς Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, κατὰ τὰς γραφομένας τώρα εἰς τὸν Αἰλιανόν, Νικόλαον τὸν Δαμασκηνόν, καὶ Ἡρακλείδην τὸν Ποντικόν, τοὺς ὁποίους, μὲ τὴν παρούσαν Προκήρυξιν, ὡς Προδρόμους τῆς μελλούσης τῶν Ἑλληνικῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων ἐκδόσεως, ἔχονα νὰ συνεκδώσω, μὴ δυνάμενος ν' ἀρχίσω πάραυτα τὴν ἐκδοσιν τῶν Κλασικῶν, διὰ περιστάσεις τινάς ἀναγκαίας. Ἀπὸ τούτους ὁμως τοὺς τρεῖς συντομωτάτους συγγραφεῖς, ὁ μὲν Ἡρακλείδης εἶναι ἀληθῶς Κλασικός, ὁ δὲ Νικόλαος ἄξιος νὰ συγκαταριθμηθῇ μὲ τοὺς Κλασσικούς, καὶ διὰ τὸν χρόνον, ὄχι πολὺ ἀπέχοντα τῶν Πτολεμαϊκῶν χρόνων, καὶ διὰ τὸν τρόπον εἰς τὸν ὁποῖον ἐγράφη. Μόνος ὁ Αἰλιανὸς εἶναι ἔξω τοῦ χοροῦ τῶν Κλασικῶν, ἀν καὶ πρῶτον εἰς τὴν τάξιν τὸν ἐξέδωκα, διὰ τὸ μακρότερον τῆς ἱστορίας του παρὰ τοὺς ἄλλους.

Ἐπειδὴ ἡ ἐκδοσις τῶν Ἑλληνικῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων γίνεται προηγουμένως διὰ τοὺς Ἑλληνας, δὲν πρέπει νὰ φανῇ παράδοξον, ἀν δὲν συνεκίδω καὶ τὰς Λατινικὰς μεταφράσεις. Ἡ ἔλλειψις ὁμως αὕτη, ἀντὶ νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ἀξίαν τῆς ἐκδόσεως, θέλει τὴν κάμει ὠφελωμωτέραν καὶ εἰς τοὺς ἀλλογενεῖς Εὐρωπαίους, ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ προκόψωσιν ἀληθινὴν προκοπὴν εἰς τὴν εἰδησιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης· ἀναγκάζομενοι νὰ ζητῶσι τὴν ἔννοιαν χωρὶς τὴν βοήθειαν τῆς μεταφράσεως, θέλουν αὐξήσῃ τὴν προσοχὴν, ἀναγκαίαν εἰς τὸ νὰ γνωρίζωσιν ἀφ' ἑαυτῶν τὰ ἀναγνωσκόμενα.

Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, ὅτι ἡ ἐκδοσις γίνεται διὰ τοὺς Ἑλληνας, οἱ ὄρφανοὶ καὶ πένητες σπουδασταὶ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης Ἑλληνες θέλουν λαμβάνει χάρισμα ἀπὸ τὴν γενναϊότητα τῶν ΖΩΣΙΜΑΔΩΝ τοὺς Ἑλληνικοὺς ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς· ἀλλ' ὁμως ἐκείνοι μόνοι, ὅσοι οἱ διδάσκαλοι, κάμνοντες γενικὴν ἐξέτασιν καὶ δοκιμασίαν τῶν μαθητῶν καθ' ἕκαστον ἐξάμηνον, κρίνωσιν ἀπροσωπολήπτως ἀξίους δωρεᾶς, διὰ τὴν περισσότεραν αὐτῶν προκοπὴν, καὶ ὄχι οἱ ἀμελεῖς νέοι. Τὸ αὐτὸ ἐννοεῖται καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς διδασκάλους· ὅσοι δεῖξουσιν περισσότεραν πρόνοιαν καὶ φροντίδα τῆς προκοπῆς τῶν ἰδίων μαθητῶν, εἰς ἐκείνους θέλουν πέμπει καὶ περισσότερα σώματα ποιητῶν καὶ συγγραφέων οἱ φιλογενέστατοι ΖΩΣΙΜΑΔΑΙ. Ῥίπτουσι μετὰ χαρᾶς τοὺς μαργαρίτας οἱ φιλέλληνες ἄνδρες οὗτοι· ἀλλὰ τοὺς ῥίπτουσιν εἰς ἐκείνους, ὅσοι ἐξεύρουσιν νὰ στολίζωσιν αὐτοί, ἢ νὰ στολίζωσιν ἄλλους, μὲ μαργαρίτας.

Ὅσοι δὲ γονεῖς εἶναι εἰς κατάστασιν ν' ἀγοράσωσι τοὺς ἐκδιδομένους Ἑλληνικοὺς ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς, εἰς ἀνατροφὴν καὶ παιδείαν τῶν ἰδίων τέκνων, εἶμαι βέβαιος ὅτι θέλουν δεῖξει μὲ τὴν πρόθυμον δαπάνην εἰς τὸ νὰ τοὺς ἀποκτήσωσιν, ὅτι ἀγαπῶσι καὶ αὐτοὶ τὴν εἰς τὰ καλὰ προκοπὴν καὶ δόξαν τῆς Ἑλλάδος. Σαφεστέραν ἀπόδειξιν ἄλλην εἰς τὴν κοινὴν πατρίδα νὰ δώσωσιν, ἢ μεγαλητέραν εὐεργεσίαν νὰ τὴν εὐεργετήσωσι δὲν δύνανται, παρὰ ἀφίνοντες εἰς αὐτὴν φωτισμένα καὶ χρηστοῦθη, καὶ ὄχι κακῶς ἀναθραμμένα τέκνα, ἀληθινὰ τῆς πατρίδος ὄνειδη καὶ βάρη ἀνυπόφορα. Ἐπειτα μήτε δίκαιον, μήτε τίμιον εἶναι εἰς αὐτοὺς, νὰ δέχωνται δωρεὰν τὰ γινόμενα μὲ κόπον μέγαν καὶ πολλὴν δαπάνην διὰ τοὺς πτωχοὺς.

Ὅσοι πάλιν, μὴν εὐχαριστούμενοι εἰς μόνην τὴν παιδείαν τῶν ἰδίων τέκνων, ἀγαποῦν, κατὰ μίμησιν τῶν ΖΩΣΙΜΑΔΩΝ, νὰ μεταδώσωσι τοῦτο τὸ καλὸν ἕκαστος εἰς τοὺς πτωχοὺς τῆς πατρίδος του, καὶ διὰ τοῦτο ἔχουν χρεῖαν ἀπὸ πολλῶν σωμάτων ἀριθμὸν, ἀνάλογον μὲ τὸ μέγεθος τῆς πόλεως τὴν ὁποῖαν κατοικοῦν, εἰς τοὺς τοιοῦτους ἔχουσι τὴν ἄδειαν μόνοι οἱ ἐνταῦθα σημειωμένοι βιβλιοπῶλαι τῶν τεσσάρων πόλεων, ἤγουν τῆς Αὐστριακῆς Βιέννης, τῆς Τεργέστης, τῆς Βενετίας, καὶ τοῦ Λιβούρνου (εἰς τὰς ὁποίας καὶ συγχάζουν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ Γραικοί), νὰ πωλῶσι τοὺς Ἑλληνικοὺς ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς εἰκοσι τὰ ἕκαστον ὀλιγώτερον, ἀφ' ὅτι πωλῶνται εἰς τοὺς ἀλλογενεῖς Εὐρωπαίους. Ταύτην ὁμως τὴν συγκατάβασιν ὅστις ἐπιθυμεῖ ν' ἀπολαύσῃ, πρέπει ν' ἀγοράσῃ δέκα σώματα τοῦλάχιστον.

Φίλοι συμπατριῶται καὶ ἀδελφοί, ὅσοι τιμᾶσθε μὲ τὸ λαμπρὸν ὄνομα τῶν Ἑλλήνων, ὅλους σᾶς παρακαλῶ θερμῶς, ἐκείνους μάλιστα ἀπὸ σᾶς, ὅσοι δὲν εὐτυχῆσατε ἀκόμη νὰ ὠφελήσετε τὴν κοινὴν πατρίδα, νὰ μ' ἐνισχύσετε εἰς τὸ μέγα τοῦτο βῆρος, τὸ ὁποῖον ἀναδέχομαι διὰ τὴν τιμὴν τῆς πατρίδος. Θέλετε δὲ μ' ἐνισχύσει, ὄχι μὲ χρήματα, τὰ ὁποῖα δὲν ζητῶ ἀπὸ κανένα, ἢ μὲ ἐγκώμια, τὰ ὁποῖα νὰ ζητῆ, ἢ νὰ προσμένῃ, δὲν εἶναι δίκαιον ὅστις πληροῖν τὸ χρέος του, ἀλλὰ μὲ τὴν προθυμίαν νὰ ὠφελῆθῃ ἀπὸ τοὺς κόπους μου. Ἐπλήρωσαν, ὄχι σήμερον πρῶτην φορὰν, οἱ ΖΩΣΙΜΑΔΑΙ, ὡς γνήσια τέκνα τῆς Ἑλλάδος, τὸ πρὸς τὴν Ἑλλάδα χρέος αὐτῶν. Δὲν ἀμφιβάλω ὅτι θέλετε δεῖξει μὲ τὴν προθυμίαν νὰ τὴν ὠφελήσετε, ὅτι καὶ σεῖς υἱοὶ τῆς Ἑλλάδος εἰσθε· τῶρα μάλιστα, ὅταν ἡ κοινὴ μητέρα ἡμῶν ἔχη χρεῖαν ἀπ' ὄλων αὐτῆς τῶν τέκνων τὴν συνδρομὴν, διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὴν παλαιὰν αὐτῆς ἀρετὴν καὶ δόξαν, νὰ συγκαταριθμηθῇ μὲ τὰ φωτισμένα ἔθνη, καὶ νὰ ἀναγκάσῃ τοὺς ἔχθρους τῆς νὰ φωνάξωσι καὶ μὴ θέλοντες,

Ἄλλ' ὀλολύξατε φαινομένην ταῖς ἀρχαίαιον Ἀθήναις.

Ἀκούσατε δὲ καὶ σεῖς οἱ νέοι, ὅσων ἡ πρόνοια τοῦ θεοῦ ἐστόλισε τοὺς γονεῖς μὲ πλοῦτον, τὴν ἀπὸ βάρους ψυχῆς μου φιλικὴν ταύτην συμβουλὴν. Ἐν ὄσῳ τὸ γένος ἦτο βεβαρβαρωμένον, φυσικὰ ἄλλη ὑπεροχὴ δὲν εἶχε τόπον εἰς αὐτὸ παρὰ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ πλοῦτου· δὲν ἐφαίνεσθε τότε ἀνώτεροι τῶν πτωχῶν, πάρεξ διότι οἱ πτωχοὶ ἦσαν γυμνοὶ, καθὼς σεῖς, ἀπὸ παιδείαν. Ἀλλὰ σήμερον τὸ Ἑλληνικὸν γένος ἤρχισε νὰ καταλαμβάνῃ, ὅτι ὅστις ἔχει ὀφθαλμοὺς εἶναι ἀνώτερος τοῦ τυφλοῦ, ὁ παιδευμένος τοῦ ἀπαιδευτοῦ, ὁ χρησιμοῦχος τοῦ κακοῦθου, εἰς ὀλίγα λόγια, ὅτι ἡ ἀληθινὴ ὑπεροχὴ εἶναι μόνη τῆς παιδείας καὶ τῆς ἀρετῆς ἢ ὑπεροχῆ. Ὅταν, μὲ τὴν μεγαλοδωρεάν ταύτην τῶν ΖΩΣΙΜΑΔΩΝ, παιδευθῶσιν οἱ πτωχοὶ σᾶς ἀδελφοί, ἄλλο πλέον μέσον δὲν σᾶς μένει νὰ ἐξισωθῆτε μ' αὐτούς (ἂν δὲν ἀγαπᾶτε κάλλιον νὰ μείνετε ὑποδεέστεροι ἀπ' αὐτούς) παρὰ νὰ παιδευθῆτε, καθὼς αὐτοί. Προσέχετε λοιπὸν μὴν, ὅταν σᾶς φθάσῃ τὸ γῆρας, ἀναγκασθῆτε μὲ στεναγμούς ἀπαρηγορήτους νὰ καταρᾶσθε τὴν τύχην, ὅτι δὲν σᾶς ἔκαμε πτωχοῦς.

Ἀκούσατε καὶ σεῖς, φίλτατοί μου νέοι, ὅσων τοὺς γονεῖς ἐμπόδιζεν ἕως τῶρα ἡ πενία νὰ σᾶς δώσωσιν Ἑλληνικὴν ἀνατροφὴν. Ἡ παιδεία ὄχι μόνον φωτίζει, ἀλλὰ καὶ ἐλευθεροῖν ἀπὸ τὴν πτωχείαν καὶ τῆς πτωχείας τὴν ἐντροπὴν. Τί ποτ' ἄλλο δὲν ἐξευτελίζει τόσον τὸν ἄνθρωπον, τί ποτ' ἄλλο δὲν τὸν καταφέρει εἰς τὴν κατάστασιν τῶν ἀλόγων ζώων, ὅσον τὸ νὰ μὴ δύναται νὰ ζῆ μὲ τοὺς ἰδρωτὰς τοῦ προσώπου του, ἀλλὰ νὰ προσμένῃ τὴν τροφὴν ἀπὸ τῶν ὁμοίων του τοὺς κόπους. Μόνος ὁ κακὰ ἀναθραμμένος καὶ ἀπαιδευτος πένης κινδυνεύει νὰ καταστήσῃ εἰς τοιαύτην ἀνδραπόδου κατάστασιν· ὅστις ἔχει παιδείαν δὲν φοβεῖται νὰ ψωμοζητήσῃ, μήτ' ἂν πέσῃ εἰς βαρβάρων χεῖρας αἰχμάλωτος. Τὰ σχολεῖα ἐπολαπλασιάσθησαν καὶ πολλαπλασιάζονται καθ' ἡμέραν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Μία μόνη πρόφασις σᾶς ἔμενεν ἔτι, τῶν βιβλίων ἢ ἑλλειψις· ἰδοὺ ἀπὸ τοῦ νῦν θέλετε λαμβάνει καὶ ταῦτα δωρεάν ἀπὸ τὴν πατρικὴν διὰ σᾶς φροντίδα τῶν ΖΩ-

ΣΙΜΑΔΩΝ. Προσέχετε λοιπὸν καὶ σεῖς, μὴ μὲ στεναγμούς ἀπαρηγορήτους ἀναγκασθῆτε εἰς τὸ γῆρας νὰ καταρᾶσθε τὴν τύχην, ὅτι μὲ τόσα φωτισμοῦ καὶ παιδείας μέσα δὲν σᾶς ἔδωκεν ὁμοῦ καὶ γνῶσιν νὰ τὰ μεταχειρισθῆτε.

ἈΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΚΟΡΑΪΣ Ἰατρός.

AVIS AUX ÉTRANGERS.

La Collection des auteurs classiques Grecs, dont cette édition d'Élien, d'Héraclide, et de Nicolas de Damas n'est que le *précurseur*, sera principalement publiée pour la nation Grecque, aux frais de MM. les frères ZOSIMA. On n'y donnera que le texte des auteurs, avec les scholies anciennes, toutes les fois qu'il existe des scholies. Ceux des étrangers qui désirent faire l'acquisition de ladite Collection, sont priés de se faire inscrire chez les Libraires indiqués ci-dessous. On ne leur demande que le simple engagement d'en prendre les volumes à fur et mesure qu'ils seront publiés; et cela par le seul motif de savoir d'avance le nombre d'exemplaires qu'on doit tirer de chaque auteur.

La Collection se trouvera

A PARIS, chez...	Théophile BARROIS pere, rue Haute-Feuille, N ^o . 28. FIRMIN DIDOT, rue de Thionville. LEVRAULT, SCHOELL et compagnie, rue de Seine, hôtel de la Rochefoucault.
A LONDRES,	PAYNE.
A LEYDE,	les freres LUCHTMANS.
A LEIPSIC,	RECLAM.
A BERLIN,	FROELICH.
A LISBONNE,	P. et G. REY.
A MOSCOU,	RISS et SAUCET.
A PETERSBOURG,	KLOSTERMANN.
A VIENNE EN AUTRICHE,	SCHAUMBURG et compagnie.
A TRIESTE,	à la Librairie Française.
A VENISE,	Nicolas GLYCY. DEMETRIO THEODOSIO.
A LIVOURNE,	TOMASO, MASI et compagnie.

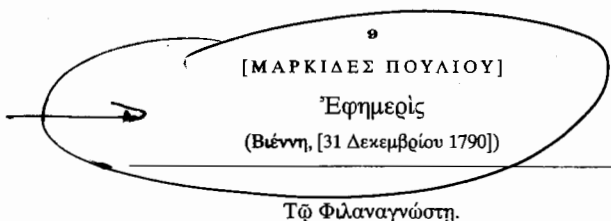
ΠΗΓΗ [-ΑΓΓΕΛΟΜΕΝΟ ΕΝΤΥΠΟ]: [Ἀδαμαντίου Κοραΐ], *Πρόδρομος Ἑλληνικῆς Βιβλιοθήκης περιέχων Κλανδίου Αἰλιανοῦ τὴν Πουκίλην Ἱστορίαν, Ἡρακλείδου τοῦ Ποντικοῦ, Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ Τὰ Σωζόμενα. Οἱ προστεθῆσαν καὶ βραχεῖα σημεῖωσις καὶ Στοχασμοὶ αὐτοσχέδιοι περὶ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας καὶ γλώσσης. Φιλοτίμῳ δαπάνῃ τῶν Ἀδελφῶν Ζωσιμάδων --- Ἐν Παρισίῳ, Ἐκ τῆς Τυπογραφίας Φιμίνου Διδότου. ΑΩΕ, σ. α'·. (Ἡλιού, ἄρ. 1805.87).*

Ἡ Προκήρυξις παθὸν κυκλοφόρησε καὶ αὐτόνομα. Δὲν ἔχει ἐπισημανθεῖ ἀντίτυπο. Ἡ χρονολόγησις (πρὶν ἀπὸ τῆς 8 Νοεμβρίου 1804) προκύπτει ἀπὸ τὴν συνοδευτικὴν ἐπιστολὴν τοῦ Α. Κοραΐ πρὸς τὸν Ἀλέξανδρο Βασιλεῖον (*Ἀλληλογραφία*, τ. Β', Ἀθήνα, ΟΜΕΔ, 1966, σ. 203-206).

Για την *Εϊδησι* και την έκδοσή της τύχη, βλ. στο *Ίδιο*, σ. 58*-65*, και *Έφημερίς*, τ. 5, «Προλεγόμενα», σ. 951-952.

ΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΟ ΕΝΤΥΠΟ: Για την *Έφημερίδα* τῶν Ἀδελφῶν Πούλιου (Βιέννη 1791-1797) βλ. τὰ εἰσαγωγικά κείμενα τοῦ Λέανδρου Βρανούση στὴν «ἀνασυγκρότηση τῆς σειρᾶς σὲ φωτοτυπικὴ ἑπανέκδοση» ἀπὸ τὸ Κέντρον Ἑρεῦνης τοῦ Μεσαιωνικοῦ καὶ Νέου Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ὅπου ἀξιοποιεῖται ὅλη ἡ προγενέστερη βιβλιογραφία. Βλ. καὶ Αἰκατερίνη Κουμαριανοῦ, *Ὁ Ἑλληνικὸς Προεπαναστατικὸς Τύπος Βιέννη-Παρίσι (1784-1821)*, Ἀθήνα, Ἰδρυμα Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, 1995, σ. 38 κ.ἑξ., ὅπου ἀναδημοσιεύεται μερικὰ ἢ *Εϊδησις*, καθὼς καὶ οἱ ἀρ. 40, 42, 43.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: Για τὴν ἔφημερίδα εἰς τὴν σκλαβονοσέρβικην γλῶσσαν τῶν Ἀδελφῶν Πούλιου (*Serbskija Novini*, Βιέννη 1791-1792) βλ. *Έφημερίς*, τ. 1, «Εἰσαγωγή», σ. 103*-129* (ὅπου καὶ πανομοιότυπο σχετικῆς ἀγγελίας τοῦ 1792) καὶ τ. 5, «Προλεγόμενα», σ. 506-509, 956. Παράλληλη ἔκδοση διὰ τοὺς εἰς τὴν τῶν ὀθωμανῶν ἐπικράτειαν εὐρισκομένους, με ἀποσώπηση τῶν ἐπιλήμμων εἰδήσεων, δὲν φαίνεται νὰ κυκλοφόρησε· βλ. *Έφημερίς*, τ. 1, «Εἰσαγωγή», σ. 99*-101*.

Ἴδου ἡ πρόπολλου ἐπιθυμηθεῖσα, καὶ ὑποσχεθεῖσα εἰς τὴν ἀπλὴν διαλέκτου ἔφημερίς, ὡς ἓνα νέον φυτὸν, ὅπου ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀυξάνει εὐανθεῖ, καὶ τέλος εὐκαρπὸντας προξενεῖ μύρια καλά· καὶ μ' ὅλον ὅπου ἀυτὴ ἡ ἔφημερίς με ἓνα τέτοιον φυτὸν κατὰ τὴν ἐπωφελεῖ ἔκτασιν καὶ ἔκβασίντης ἀρμοδίως δύναται, καὶ πρέπει νὰ παρομοιασθῇ, με ὅλον τοῦτο διαφέρει πάλιν ἀπὸ αὐτοῦ πολὺ κατὰ τὴν καλλιέργειάν της, ὡσάν ὅπου ἓνα τέτοιον φυτὸν φυσικῶς τουτέστι καὶ χωρὶς κόπον ἀνθρώπων φθάνει εἰς τὴν ῥηθεῖσαν ἀκμὴν, ἀλλὰ πολὺ ἄλλως ἔχει τὸ νῦν ἐπιχείρημα τῆς ἔφημερίδος, ὡσάν ὅπου ἀυτὴ ὄχι μόνον ἔργα χειρῶν ἀπαιτεῖ, ἀλλὰ καὶ δαπάνην οὐ τὴν μικρὰν καὶ μέγαν πόνον, καὶ ἔκτασιν τοῦ αὐτοῦ νοός, ὄντας ἀυτὴ, κατὰ τὸν εἰς τὴν εἶδησιν ὀρισμὸν της μία συλλογὴ καὶ ἔκβολὴ διαφόρων πηγῶν.

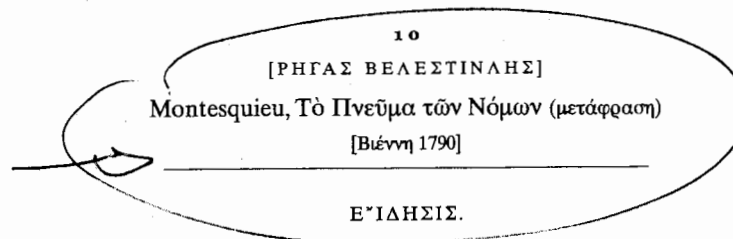
Ἄλλ' ὅσον μὲν διὰ τὸ πρῶτον εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι θέλλομεν ἐργασθεῖ ὡς φιλόπονοι: Διὰ δὲ τὸ δεῦτερον με ὅλον ὅπου ἡ συνδρομὴ τῶν φιλιαναγνώστων τὸσον μικρὰ οὔσα, ὅπου μόλις τὸ χαρτίον δύναται νὰ πληρωθῇ· Με ὅλον τοῦτο ἡμεῖς δὲν ἐφοβήθημεν τὸ νὰ προχωρέσωμεν εἰς τὸ ἐπωφελεῖς ἐπιχείρημα μας, ἐλπίζοντες ὅπου ὀλίγον κατ' ὀλίγον συγγενεούμενοι οἱ φιλιαναγνώσται με τὴν παροῦσαν ἔφημερίδα νὰ ἤθελον συνδράμῃ διὰ τὴν τελειάν της ἀκμὴν, ὡσάν ὅπου οἱ συντρέχοντες δίδοντες τιμὴν τὴν διωρισμένην εἰς τὸ καισσαροβασιλικὸν

Ὁμπερστοχφ Ποσταμτ Τζαίτουγγς Ἐξεπεδιτζιον εἶναι πεφυλαγμένοι πάντος κινδύνου διὰ τὰ ἐμπροσθεν πληρωμένα χρήματα των, καὶ οὕτως δὲν ἤμποροῦν νὰ ἔχουν κανέναν φόβον ζημίας ὡς ἄλλο τε.

Τὸ τρίτον ὅμως εἶναι τὸσον δύσκολον, ὅσον καὶ κινδυνῶδες, ὡσάν ὅπου ὑποθέτει ὅλα τὰ εἶδη τῆς μαθήσεως εἰς ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον ἐγγενεομένο, ἀλλὰ τοῦτο μᾶλλον μὴ ὄντας δυνατὸν, ἀνάγκη εἶναι παρατρέχωντας τινὰς τὸ ἓνα καὶ ἄλλο διὰ νὰ ἤθελε φανῆ ἀξίως κατηγορίας (κα[τὰ]τὴν παραβολὴν ὅμως τοῦ σωτήρος ὁ μὴν ἀμαρτήσας ῥηψάτω πρῶτος τὸν λίθον) ἄς περιεργασθῇ καὶ συγκρίνῃ τινὰς τὸν ἑαυτὸν του, συμπεράνωντας ὀρθῶς, καὶ θέλει ἰδῆ ὅτι τῶν ἀνθρώπων ἀμαρτάνειν ἴδιον, καὶ οὐδεὶς ἀναμάρτητος· καὶ περιτλέον μας ἤθελεν ὑποχρεῶσαι τινὰς δεικνύοντας, καὶ διορθώνοντας μας τὰς τυχοῦσας παραδρομάς, κάμνωντας μας τὴν χάριν, ἄς σημειώσῃ ἀυτὰς εἰς ἓνα χαρτίον ὁμοῦ καὶ τὸ ὄνομά του, στελλωντας το με τὴν ἐπιγραφήν an das R. R. Oberstshof-Postamts Zeitungs Expedition.

Πρὸς τοῦτους ἄς μὴ θαυμάσῃ ὁ φιλιαναγνώστης ἀνίσως καὶ ποτὲ ἤθελεν εὖρη λέξεις ξένας, ἐπειδὴ καὶ ὁ σκοπὸς μας οὔτε ῥητορικὴν, οὔτε ποιητικὴν ὑποθέτει, ἀλλὰ μίαν ἱστορικὴν σαφῆ διήγησιν, καὶ τοῦτο περιτλέον μέρος μεν διὰ τὸ ἔλλειπὲς τῆς ἀπλῆς διαλέκτου, μέρος δὲ διὰ τὴν πολλάκις δυσνόητον περιγραφὴν πρέπει νὰ μεταχειρισθῶμεν ξένας λέξεις συνηθεισμένας καὶ γνωστάς παρὰ πάντων· Ὅθεν παρακαλοῦμεν δεχθῆτε εὐνοϊκῶς τὴν ἀυτὴν προθυμίαν μας εἰς τὸ παρὸν νέον ἔτος, ὡς δῶρον ἀρχάριον τοῦ κόπου μας, εὐχοντες μας καρποφόρον ἔκβασιν τοῦ ἐπιχειρηματός μας, ἡμεῖς δὲ σὰς εὐχόμεθα βίον πολυετὴ καὶ πανευδαίμονα.

ΠΗΓΗ: *Έφημερίς*, ἀρ. 1, 31 Δεκεμβρίου 1790, σ. 1-2.

Ἄν κανέναν φιλογενῆς ἀγαπᾷ νὰ κοπιᾷσῃ μεταφράζωντας πρὸς ὄφελος τοῦ γένους κανένα βιβλίον, ἄς μὴν ἐπιχειρωθῇ τὸ esprit des loix par monsieur Montesquieu ἐπειδὴ καὶ εἶναι μισομεταφρασμένον ὑπ' ἐμοῦ, καὶ τελειώνοντας ἔχει νὰ τυπωθῇ.

Οι Άδελφοί Ζωσιμάδες χρηματοδότησαν τις εκδόσεις του Α. Κοραή έως το 1814. Οι τόμοι της Έλληνικής Βιβλιοθήκης που κυκλοφόρησαν το διάστημα αυτό είναι οι εξής: τ. Α'-Β', *Ισοκράτης* (: Ήλιού, άρ. 1807.31-32), τ. Γ'-Η', *Πλουτάρχου Βίοι Παράλληλοι* (: Ήλιού, άρ. 1809.40, 1810.44, 1811.53, 1812.63, 1813.53, 1814.59). Παράλληλα κυκλοφόρησαν και τὰ Έλληνικής Βιβλιοθήκης Πάρεργα: τ. Α', *Πολυαίνου Στρατηγήματα* (: Ήλιού, άρ. 1809.41), τ. Β', *Μύθων Αίσωπειών Συναγωγή* (: Ήλιού, άρ. 1810.35). Μετά την διακοπή της συνεργασίας του Α. Κοραή με τους Ζωσιμάδες, της Έλληνικής Βιβλιοθήκης κυκλοφόρησαν οι τ. Θ'-ΙΒ', *Στράβωνος Γεωγραφικών Μέρους Πρώτον [-Τέταρτον]* (: Ήλιού, άρ. 1815-78, 1817.100-101, Γκίνης-Μέξας, άρ. 1194 [1819]), τ. Π', *Αριστοτέλους Πολιτικών Τὰ Σωζόμενα* (: Γκίνης-Μέξας, άρ. 1296 [1821]), τ. ΙΔ', *Αριστοτέλους Ἠθικά Νικομάχεια* (: Γκίνης-Μέξας, άρ. 1343 [1822]), τ. ΙΕ', *Ξενοφάντος Ἀπομνημονεύματα καὶ Πλάτωνος Γοργίας* (: Γκίνης-Μέξας, άρ. 1510 [1825]), τ. ΙΣΤ', *Λυκούργου Λόγος κατὰ Λεωκράτους* (: Γκίνης-Μέξας, άρ. 1595 [1826]). Τῶν Παρέργων της Έλληνικής Βιβλιοθήκης κυκλοφόρησαν οι τ. Γ', *Ξενοκράτους καὶ Γαληνοῦ Περί τῆς ἀπὸ τῶν ἐνύδρων τροφῆς* (: Ήλιού, άρ. 1814.55), τ. Δ', *Μάρκου Ἀντωνίνου Τῶν εἰς ἑαυτὸν Βιβλία ΙΒ'* (: Ήλιού, άρ. 1816.60), τ. Ε', *Ὀνησιάνδρου Στρατηγικός* (: Γκίνης-Μέξας, άρ. 1356 [1822]), τ. ΣΤ', *Πλουτάρχου Τὰ Πολιτικά* (: Γκίνης-Μέξας, άρ. 1453 [1824]), τ. Ζ', *Επίατος, Κέβης, Κλεάνθης* (: Γκίνης-Μέξας, άρ. 1580 [1826]), τ. Η'-Θ', *Ἀρριανῶ τῶν Ἐπικίτου Διατριβῶν Μέρους Πρώτον [-Δεύτερον]* (: Γκίνης-Μέξας, άρ. 1639 [1827]). Γιά τίς ἠθελημένες ἢ ἀκούσιες παραλείψεις βλ. Έμμ. Ν. Φραγκίσκος, «Θουκυδίδης, Ἀρχαῖοι Μυθογράφοι. Δύο ματαιωμένα ἐκδοτικά σχέδια τοῦ Κοραή», π. Ὁ Ἐρανιστής, τ. 24, 2003, σ. 161-167.

64

ΑΝΘΙΜΟΣ ΓΑΖΗΣ

Λεξικὸν Ἑλληνικὸν

[Βιέννη 1805]

J'ai l'honneur de prévenir les amateurs de la littérature grecque, que je travaille à la rédaction et publication d'un grand Dictionnaire grec en deux volumes in -fol., contenant le grec littéraire expliqué par le vulgaire. Le tout par ordre alphabétique, et d'après le plan du grand Dictionnaire de M. Adelung, et de celui de l'Académie française.

Chaque article sera accompagné des observations grammaticales nécessaires, d'un grand nombre de citations tirées des meilleurs auteurs classiques pour faire sentir les différentes acceptions des mots par ordre chronologique, et d'une hypotypose de tous les dialectes grecs.

On y trouvera en outre l'analyse et l'explication des formes difficiles de mots, qui se rencontrent dans les poètes, ainsi que les extraits des ouvrages: AMONII de *similibus et differentibus vocabulis libellus*, et STEPHANI BYZANTII de *urbibus etc.*

J'ajouterai à la fin un Vocabulaire de tous les mots empruntés des langues étrangères, et aujourd'hui en usage en Grèce.

Je me flatte enfin de donner à cette ouvrage toute la perfection possible, et d'y réunir tous les avantages qu'on peut en attendre, de sorte qu'il ne laissera rien à désirer.

Le prix de souscription est de quarante-cinq florins, dont trente se paieront à la réception du premier volume, qui paroîtra dans dix mois, et les quinze florins restants à la réception du second tome, qui suivra le premier dans le même intervalle.

On peut s'abonner, à Vienne et à Leipsick, chez Charles Schaumburg et compagnie, libraires à Vienne; à Paris, chez Barbî du Bocage, géographe des Relations extérieures, rue Cassette no. 872.

ANTHIMOS GAZES, archimandrite.

ΠΗΓΗ: Ἐπιστολή Ἀνθίμου Γαζῆ πρὸς Barbî du Bocage, δημοσιευμένη στὸ π. *Magasin Encyclopédique*, τ. 2, Παρίσι 1805, σ. 404-405, μετὰ τὴν εἰσαγωγικὴ φράση: *Voici la copie d'une lettre que nous a fait passer l'archimandrite Antimos GAZES.*

Ἀναδημοσιεύεται σὲ Αἰκατερίνη Κουμαριανοῦ, Ἀνθίμου Γαζῆ «Λεξικὸν Ἑλληνικόν», ὁ.π., σ. 180-181.

ΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΟ ΕΝΤΥΠΟ: Βλ. ἐδῶ, άρ. 58; βλ. καὶ άρ. 93, 168, 175, 186.

Ἐνεργοποίηση ἐκ νέου τοῦ σχεδίου γιὰ τὴν ἐκδοση λεξικοῦ, τὸ ὁποῖο καὶ πάλι «ματαιώθηκε, ὅταν οἱ συντάκτες τοῦ Λεξικοῦ πληροφορήθηκαν τὴν ἐτομαζόμενη ἐκδοση τῆς *Κιβωτοῦ* στὴν Κωνσταντινούπολη» (βλ. Ήλιού, άρ. 1809.2). Ὁ πρῶτος τόμος θὰ κυκλοφορήσει τελικὰ τέσσερα χρόνια ἀργότερα.

65

[ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΛΥΚΗΣ]

Κορηλίου Νέπωτος, Βίοι (μετάφραση)

[Βενετία 1807]

ΕΙΔΗΣΙΣ

Ἐκτὸς τῆς παρουσίας, πάλιν πλουτισθείσης, Γραμματικῆς, ἐτυπώθησαν καὶ τὰ Νέα ταῦτα ἀξιόλογα Βιβλία.

[...]

Προσκαλοῦνται πρὸς τούτοις ὅσοι φιλογενεῖς καὶ φιλόλογοι νὰ στείλουν τὸ ὀγλιγοῦτερον εἰς τὴν τυπογραφίαν μου τὰ τίμα Ὀνομάτων, ἢ τὰς παραγγελίας των διὰ ἀρκετὰ σώματα, ἵνα γίνῃ ὁ Β' τύπος τοῦ Κορηλίου Νέπωτος, ἥτοι τῶν Βίων τῶν ἐξόχων Ἠγεμόνων καὶ Στρατηγῶν τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος, Μιλτιάδου, Θεμιστοκλέους, Ἐπαμεινώνδου κλπ. κλπ. ὁ ὁποῖος τύπος μέλλει νὰ γίνῃ διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν φιλογενῶν καὶ φιλοϊσθῶρων, πολλὰ ἐντελέστερος τοῦ

232

Θ. ΦΑΡΜΑΚΙΔΗΣ - Κ. ΚΟΚΚΙΝΑΚΗΣ

Ἐρμῆς ὁ Λόγιος

(Βιέννη, 22 (10) Φεβρουαρίου 1818)

ἌΝΑΚΗΡΥΞΙΣ.

Ἡ ὑψηλοτάτη Κ. Β. Αὐστριακὴ Διοίκησις ἠϋδόκησεν εὐμένως νὰ χαρίσῃ καὶ ἐπικυρόσῃ εἰς ἡμᾶς τὸ ὁποῖον πρὸ χρόνων ἤδη ὀκτῶ ἔδωκεν εἰς τὸν πανοσιώ-
τατον Ἀρχιμανδρίτην Κύριον Ἄνθιμον Γαζῆν δικαίωμα καὶ τὴν ἄδειαν τῆς
ἐκδόσεως φιλολογικῆς ἔφημερίδος, τοῦ Λογίου Ἐρμοῦ, ὥστε εἰς τὸ ἕξῃς νο-
μίζεται καὶ εἶναι ἡ ἔφημερίς αὐτῆ κτῆμα ἰδικὸν μας παρὰ τῆς ὑψηλοτάτης Διοι-
κῆσεως χαρισθέν. Ἡ φανέρωσις αὐτῆ ἀς χρησιμεύσῃ ὡς ἀπόδειξις εἰς ὅλον τὸ
Ἑλληνικὸν γένος καὶ εἰς τοὺς συνδρομητὰς τοῦ Ἄ. Ἐ. ἰδίως, ὅτι ἡ παραπάνω
ὁμογενῶν διὰ γραμμάτων πανταχοῦ διασπαρῆσα, καὶ διὰ Γαλλικῶν τινων ἔφη-
μερίδων, ὡς μανθάνομεν, διαδοθεῖσα εἰδήσις, τοῦ ὅτι δηλ. ὁ Ἄ. Ἐ. ἐμποδισθεὶς
ἐκ μέρους τῆς Αὐστριακῆς Διοικήσεως ἔπαυσε πλέον ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκδίδεται,
εἶναι διόλου ψευδῆς καὶ πλαστή. Ἡ ὑψηλοτάτη Ἄ. Διοίκησις μακρὰν ἀπὸ τοῦ νὰ
ἐμποδίσῃ τὸ ἄθῶον τοῦτο καὶ ὠφέλιμον εἰς γένος ὑπ' αὐτῆς πολυειδῶς προστα-
τευόμενον, βοηθούμενον καὶ ἀγαπώμενον, περιοδικὸν σύγγραμμα, μὰς ἔδωκεν
ἐν ταῦτῳ καὶ τὴν ἄδειαν, νὰ κηρύξωμεν δημοσίως τὴν εἰς ἡμᾶς χαρισθεῖσαν
ἐκδοσὶν τοῦ Ἄ. Ἐ. πρὸς ἀναίρεσιν καὶ διασκῆδαση τῆς διαδοθείσης ματαίου καὶ
ψευδοῦς εἰδήσεως, καὶ πρὸς ἡσυχίαν τῶν ἐκ τῆς εἰδήσεως αὐτῆς ταραχθέντων
συνδρομητῶν, καὶ ὅλου τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους.

Εὐγνώμονες ὄντες δι' αὐτὴν τὴν πρὸς ἡμᾶς γενομένην εὐμένειαν τῆς ὑψηλο-
τάτης καὶ ἐπαικαστάτης Αὐστριακῆς Διοικήσεως ὁμολογοῦμεν πρὸς αὐτὴν δη-
μοσίως ἀπείρους τὰς χάριτας ἐκ ψυχῆς καὶ καρδίας προσκαλοῦμεν δὲ εἰς τοῦτο
καὶ ὅλον τὸ Ἑλληνικὸν γένος, διὰ τοῦ ὁποῖου τὸν φρωτισμὸν ἐκδίδεται καὶ ὁ Λό-
γιος Ἐρμῆς.

Ἐν Βιέννῃ 1818. Φεβρουαρίου 10/22.

Θεόκλητος Φαρμακίδης.
Κωνσταντῖνος Κοκκινάκης.

ΠΗΓΗ: Ἐρμῆς ὁ Λόγιος, ἀρ. 5, 1 Μαρτίου 1818, σ. 85-86.

◆*◆*◆*◆*◆*◆*◆*◆*◆*◆*

233

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΤΑΓΕΙΡΙΤΗΣ

Βίος Μιλτιάδου - Βίος Πειουσστράτου - Τρόπαιον Ἑλληνικόν

(Βιέννη, 26 Μαρτίου 1818)

ΕΙΔΗΣΕΙΣ.

Ἐτυπώθη καὶ ὁ βίος τοῦ Μιλτιάδου εἰς τέσσαρας κόλλας ἐμπεριεχόμενος· ὀ-
θεν ἡ τιμὴ αὐτοῦ εἶναι ἔν φιορίνιον καὶ δώδεκα κραιτίζαρια, πρὸς δεκαοκτῶ
κραιτίζαρια δηλαδὴ τὴν κόλλαν, ὡς εἴρηται ἐν τῇ πρῳτέρῳ περὶ τούτων προκη-
ρῦξει. Μετὰ δὲ τούτον ἐκδοθήσεται ὁ βίος τοῦ Πειουσστράτου, μεθ' οὗ εἶναι ἡνω-
μένος καὶ ὁ πολιτικὸς βίος τοῦ Σόλωνος, ἵνα ἀναφέρωμεν ἐκεῖ κεφαλαιωδῶς τὴν
ἱστορίαν τῶν Ἀθηναίων ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τῆς καθαιρέσεως τῶν Πειουσστρατιδῶν,
καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς δημοκρατίας, ἧτις συνέβη ἐν τῇ ἡλικίᾳ τοῦ Μιλ-
τιάδου, ὅθεν ἀρχονται οἱ ἐνδοξοὶ ἄνδρες τοῦ ἱστορικοῦ αἵματος. Οὕτως ἐπρεπε
νὰ γένῃ ἀρχὴ ἄλλ' ἐγὼ ἐξέδωκα πρῶτον τὸν βίον τοῦ Θεμιστοκλέους ὡς δοκί-
μιον· ἐπειδὴ δὲ εὗρον τὸ γένος πρόθυμον, ἀρχομαί ἤδη ἐκείθεν συστηματικῶς,
καὶ χρονολογικῶς, καὶ γίνεται ἀπὸ τὸ αὐτὸ· διότι οἱ βίοι ἐκδίδονται ἰδιατέρως,
ὡς προείρηται ἐν τῇ ᾠθείσῃ προκηρῦξει.

Τυπῶνται δὲ καὶ εἶναι σχεδὸν περὶ τὴν μέσην, καὶ ὁ πρῶτος Περιοδικὸς πόλε-
μος, ὡς ὑπεσχέθη τότε· ἐπειδὴ εἶδον καὶ πρὸς τοῦτον ἰκανὴν προθυμίαν τοῦ γέ-
νους. Καὶ οὐδεὶς ἔστιν, ὡς λέγει ὁ Πολύβιος, οὕτως ἐκπαθῆς πρὸς τι τῶν ἄλλων
θεαμάτων, ἢ μαθημάτων, ὃς προὐργιαίτερον ἂν τι ποιήσαιτο τῆς ἱστορικῆς καὶ
πολιτικῆς ἐμπειρίας.

Βιέννη Μαρτίου 26. 1818.

Ἄθανάσιος Σταγειρίτης.

ΠΗΓΗ: Ἐρμῆς ὁ Λόγιος, ἀρ. 8, 15 Ἀπριλίου 1818, σ. 179-180· Φιλολογικὸς Τηλέγραφος, ἀρ. 17,
24 Ἀπριλίου 1818, σ. 70.

ΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΑ ΕΝΤΥΠΑ:

- Γὰ τὸν βίον Μιλτιάδου βλ. ἐδῶ, ἀρ. 211· βλ. καὶ ἀρ. 254.

- Ἡ ἐκδοσις τοῦ βίου Πειουσστράτου καὶ Σόλωνος δὲν πραγματοποιήθηκε· πβ. Φραγκίσκος,
Ἄνεκκληρωτα, ἀρ. 34· βλ. καὶ ἐδῶ, ἀρ. 254.- Ὁ «πρῶτος Περιοδικὸς πόλεμος» ἐκδόθηκε μετὰ τὸν Τρόπαιον Ἑλληνικὸν ἢ Πρῶτος πόλεμος
Ἑλλήνων καὶ Περσῶν --- συλλεχθεὶς --- ὑπὸ Ἀθανασίου Σταγειρίτου Καθηγητοῦ τῆς Ἑλλη-
νικῆς γλώσσης ἐν τῇ ἐν Βιέννῃ --- Καισαροβασιλικῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Ἀνατολικῶν γλωσσῶν. Ἐν
Βιέννῃ --- Ἐν τῇ τυπογραφίᾳ τοῦ Ἰωάν. Βαρθ. Ταβερνίου. 1818 (: Ἡλιού, ἀρ. 1818.97)· βλ. καὶ
ἐδῶ, ἀρ. 254.

~~*~*~*~*~*~*~*~*

ένεστ. έτους, καθ' όν καιρόν έκβραίνει έκ τών πιεστηρίων και τό πρώτον μέρος τοῦ Λεξιμοῦ και παραδίδεται εἰς τούς κυρίους συνδρομητάς· μετά δέ τοῦ καιροῦ τούτου τήν παρέλευσιν δέν δυνάμεθα πλέον νά δώσωμεν τά όποια τώρα ύποχόμεθα κέρδηκ.

Ο Έκδότης.

ΠΗΓΗ: Έρμής ό Λόγιος, άρ. 14, 15 Ιουλίου 1818, σ. 383-384.

ΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΟ ΕΝΤΥΠΟ: *Griechisch-Deutsches Wörterbuch für Anfänger und Freunde der griechischen Sprache*. Έπεξεργασμένη έκδοση από τόν Κ. Κούμα έκδόθηκε στή Βιέννη τό 1826 (*Λεξικόν διά τούς μελετώντας τά τών παλαιών Έλλήνων Συγγράμματα*, τ. Α' Β', Τυπ. Άντ. Άυκούλου [Γκίνης - Μέζας, άρ. 1592]).

244

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Σ. ΠΙΚΚΟΛΟΣ

J.-J. Rousseau, Λόγος περί τής Άνισότητος (μετάφραση)

(Παρίσι, 27 Ιουλίου 1818)

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ ΡΟΥΣΣΩ ΤΟΥ ΕΚ ΓΕΝΕΥΗΣ
ΛΟΓΟΣ,
ΠΕΡΙ ΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΒΑΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΟΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΠΡΟΣ
ΑΛΛΗΛΟΥΣ.

Μεταφρασθείς έκ τής Γαλλικής γλώσσης
ύπό

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΟΥΣ.

Δαπάνη τοῦ τιμωτάτου και φιλογενούς, Κυρίου
ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ ΛΕΜΟΝΗ.

Άπ' όλας τās γνώσεις αναγκαιοτάτη και ώφελιμωτάτη εἰς τόν άνθρωπον εἶναι ή γνώσις τής ιδίας αἰτοῦ φύσεως. Τό ΓΝΩΘΙ ΣΑΥΤΟΝ τοῦ έν Δελφοῖς ναοῦ εἶναι, καθώς εἶπαν πολλοί, τό άξιολογώτατον τών παλαιών και νέων παραγγελμάτων. Ο λόγος τούτου εἶναι άπλοῦς. Ο άνθρωπος δέν ήμπορεῖ νά φθάση εἰς τήν ευδαιμονίαν, τό σκοπιμώτατον τέλος τών πράξεων κ' επιθυμιών του, άν δέν γνωρίξη τās άληθείς χρείας και δυνάμεις του, τά δικαιώματα και τά χρέη του, και άν δέν ρυθμίξη τήν πολιτείαν και διαγωγήν του κατά τούς άμεταβλήτους νόμους τής φύσεως. Η έρευνα λοιπόν τούτων τών νόμων πρέπει νά ήναι τό κύριον έργον τοῦ φιλοσόφου, και παντός επιθυμοῦντος τήν άλήθειαν και ευδαιμονίαν.

Άλλ' όσον ή σπουδή αἰτή εἶναι αναγκαιοτέρα, τοσον εἶναι και δυσκολωτέρα διά τό πολύπλοκον τής φύσεως και τών σχέσεων τοῦ ανθρώπου, διά τήν άνομιοτήτητα τών καταστάσεων, τήν ποικιλίαν τών μορφών, γνωμών και τρόπων, διά τά πάθη και τās μεταβολάς, εἰς τās όποίας ύπόκειται, και τέλος διά τās προλήψεις, αἰτινες εἰς κάμμίαν άλλην ύπόθεσιν δέν χωροῦν ούτε ισχύουν περισσότερον. Δέν εἶναι λοιπόν παράδοξον άν κατεσκοτίσθη από τόσας ψευδεἰς και άτόπους ύποθέσεις, από τās όποίας έλευθερόνεται καθ' ήμέραν με τήν πρόοδον τών έπιστημών, και ιδίως τής Άνατομίας, τής Φυσιολογίας και τής Ιατρικῆς, αἱ τινες εἶναι άρχαι και βάσεις τής εἰσιτήμης τοῦ ανθρώπου.

Έν από τά πλέον άξιοσημείωτα περί ταύτης τής ύλης συγγράμματα εἶναι και ό λόγος, τοῦ όποίου κηρύττεται διά τοῦ παρόντος ή έκδοσις. Άν και ύπόθεσις αἰτοῦ κυρίως εἶναι ή άρχή και βάσις τής μεταξῦ τών ανθρώπων άνισότητος, έπειδή τό ζήτημα τούτο συνέχεται με άλλα πολλά έπίσης άξιόλογα, ό συγγραφεύς, χωρίς ν' άπομακρυνθῆ από τό προκειμένον, τά ξεξτάζει και ανακρίνει με άκραν άγγίχιον και δεινότητα. Διά τό πλήθος τών νέων παρατηρήσεων και άληθειών, διά τό ύψος και τήν πυκνότητα τών ιδεών, και διά τήν όντως Δημοσθένειον εύγλωττίαν, ό λόγος οὔτος νομίζεται και εἶναι έν από τ' άριστουργήματα τής άνθρωπίνης εύφυίας (1).

Τοιαῦτα συγγράμματα, καθώς λαμπρύνουσι τό έθνος, εἰς τοῦ όποίου τήν γλώσσαν συνετάχθησαν, οὔτω τιμῶσι και τό γένος, εἰς τοῦ όποίου τήν διάλεκτον μεταφράζονται. Εἰς ήμάς δέ εἶναι κατά διπλοῦν λόγον ώφέλιμα· διότι φωταγωγούμενοι άπ' αἰτά προτελούμεθα εἰς τήν κατάληψιν, σύγκρισιν και εκτίμησιν τών Έλλήνων φιλοσόφων, καθώς με τούς κανόνας τής Τεχνολογίας και Συντάξεως μανθάνομεν νά διακρίνωμεν εἰς αἰτούς τό Έκ πρώτου και Έκ τρίτου, τόν Μέλλοντα και τόν Άόριστον.

Η μετάφρασις τοῦ λόγου τούτου, έτομος οὔσα πρό πολλοῦ, έμενεν άνέκδοτος διά διαφόρους αἰτίας. Οσοι λόγοι όμογενεἰς έτυχε νά τήν ιδούν, τήν εκριναν άξίαν τοῦ πρωτοτύπου, και ηῦχοντο τήν δημοσίευσίν τής. Ο μεταφραστής υπήκουσε τέλος πάντων εἰς τās παρακινήσεις τών φίλων του, και άπεφάσισε νά τήν κοινοποιήση. Ο φιλογενής και έντιμος Κύριος Παλαιολόγος Λεμονῆς έπρόσφερε προθύμως τήν δαπάνην τοῦ τύπου.

Ο τύπος άρχισεν ήδη. Τό βιβλίον θέλει εἶναι έτομον μετά τρεἰς περίτου μηνας, εἰς σχήμα όγδόου, με χαρτίον και με χαρακτήρας, ως τής παρούσης προκηρύξεως. Η τιμή αἰτοῦ, χαρτωμένου (cartonné), εἶναι εἰς τήν Έλλάδα 5 γρ., εἰς τήν Βιένναν, τās Αύστριακάς επαρχίας και τήν Ιταλίαν, 1 φιορ. και 40 χ. άργυρά· εἰς τήν Ρωσίαν, 4 ρούβλ. χαρτ., και εἰς τήν Γαλλιαν 4 φρ.· δεμένου δέ ήμγαλλιτί (demi-relié), γρ. 6, φιορ. 2 άργ., ρούβλ. 5, φρ. 5.

Παρακαλοῦνται οι φίλομουσοι νά καταγράψωσι τά όνόματά των, σημειόνον-

(1) Lettres de Mme de Staël; Dictionnaire historique; Correspondance litteraire de Laharpe etc.

τες και τὸ εἶδος τοῦ δεσμάτος, διὰ τὴν ἡξέυρη ὁ ἐκδότης πόσα σώματα νὰ στείλῃ εἰς ἐκάστην πόλιν. Ἡ πληρωμὴ γίνεται, ὅταν ἐγχειρισθῇ τὸ βιβλίον.

Τὰ ὀνόματα τῶν συνδρομητῶν θέλουν τυπωθῆ εἰς τὸ τέλος.

Ἐν Παρισίῳ, τῆ 27 Ἰουλίου, 1818.

Ν. Σ. Πίκκολος.

Ἡ Καταγραφή γίνεται:

Ἐν Παρισίῳ, παρ' ἐμοί, rue du Colombier, N. 25.

Ἐν Βιέννῃ, παρὰ τοῖς Ἐκδόταις τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, παρὰ τῷ Κυρίῳ Ἰωάννῃ Πολυχρονιάδῃ, καὶ Κυρίῳ Ἑμμανουήλ Ἀντωνιάδῃ.

Ἐν Βουκουρεστίῳ, παρὰ τῷ Κυρ. Δημ. Ν. Φωτῖλῃ, καὶ Κυρ. Βασιλείῳ Ν. Ἐλεξέρῳ.

Ἐν Ἰασίῳ, παρὰ τῷ Ἐλλογμωτάτῳ Κυρίῳ Ἑμμανουήλ Βερνάρδῳ.

Ἐν Σμύρνῃ, παρὰ τῷ Ἐλλογμωτάτῳ Κυρίῳ Ἰουλίῳ Δαβίδ.

Ἐν Χίῳ, παρὰ τῷ Κυρίῳ Φραγκούλῃ Ῥοδοκανάκῃ.

Ἐν Μιτυλήνῃ, παρὰ τῷ

Ἐν Ὄδησῳ, παρὰ τοῖς Ἐλλογμωτάτοις διδασκάλοις τῆς Ἑλληνικῆς σχολῆς, καὶ παρὰ τῷ Κυρ. Ν. Σπηλιάδῃ.

Ἐν Μόσχῃ, παρὰ τῷ

Ἐν Νίσνῃ, παρὰ τῷ

Ἐν Πετρούπολει, παρὰ τῷ

Ἐν Κερκύρῃ, παρὰ τῷ

Ἐν Κεφαλληνίῃ, παρὰ τῷ

Ἐν Ζακύνθῳ, παρὰ τῷ

Ἐν Πίσαις, παρὰ τῷ εὐγενεστάτῳ Κυρίῳ Δημητρίῳ Μόστρα.

Ἐν Τεργέστῃ, παρὰ τῷ ἐντιμοτάτῳ Κυρίῳ Ἰακώβῳ Ῥώτα.

Ἐν Βενετίῃ, παρὰ τῷ Ἐλλογμωτάτῳ Κυρίῳ Σπυριδῶνι Βλαντῆ.

Ἐν Λιβόρνῳ, παρὰ τῷ

ΠΗΓΗ: Δίφτυλλο [8ο, σ. 4 χ.ά.] (: Γιάννης Κόκωνας, «Μιά ἀθησαύριστη ἀγγελία τοῦ Ν. Σ. Πίκκολου (1818). Μαρτυρία γιὰ τὴ συμβολὴ τοῦ στῆ διάδοσης τῶν ιδεῶν τοῦ Ρουσσῶ», *Τετράδια Ἐργασίας* 10, Ἀθήνα, ΚΝΕ/ΕΠΕ, 1988, σ. 116-134, ὅπου καὶ πανομοιότυπο τῆς προκήρυξης βλ. καὶ ἐδῶ, σ. λβ').

ΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΟ ΕΝΤΥΠΟ: Ἰωάννου Ἰακώβου Ρουσσῶ τοῦ ἐκ Γενεύης Λόγος, περὶ Ἀρχῆς καὶ Βάσεως τῆς Ἀνισότητος τῶν ἀνθρώπων πρὸς ἀλλήλους. Μεταφρασθεὶς ἐκ τῆς Γαλλικῆς γλώσσῃς ἀπὸ Δημητρίου Ἀριστομένου — Ἐν Παρισίῳ 1818 (: Ἡλιού, ἀρ. 1818.43). Δημήτριος Ἀριστομένους, ψευδώνυμο τοῦ Σπυριδῶνος Βαλέτα. Ὁ Ν. Σ. Πίκκολος εἶχε τὴν ἐκδοτικὴ φροντίδα τῆς ἐκδόσεως.

Δημοσιεύεται κατ'ἀλογος συνδρομητῶν πβ. Ἡλιού, *Ἱστορίες*, σ. 164.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΑΦΡΑΣ

Θεωρητικὴ καὶ Πρακτικὴ Γραμματικὴ

τῆς Ἰταλικῆς Γλώσσῃς

(Βιέννη, 20 Αὐγούστου 1818)

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ.

Ὑπὸ πολλῶν ἀπεδείχθη, ὅτι ἡ Ἰταλικὴ εἶναι καὶ αὐτὴ μία ἀπὸ τὰς πλέον ὠραίας καὶ πλέον καλλιεργημένας γλώσσας τῆς σοφῆς Ἑυρώπῃς· καὶ μάλιστα ἐὰν παρατηρήσωμεν τὴν εἰς τὰς λέξεις αὐτῆς ἀρμονικωτάτην διαμοίρασιν τῶν συμφῶνων καὶ φωνηέντων, καὶ τὴν ἐκ τῆς διαμοιράσεως ταύτης προερχομένην εὐφωνίαν, πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι εἰς τὴν γλυκύτητα τῆς προφορᾶς αὐτῆς ὑπερβαίνει ὅλας τὰς ἄλλας Εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Ἄυτη ἡ ἀρμονικωτάτη διάλεκτος πρὸ πολλοτάτων ἤδη χρόνων ἐσπουδάζετο, καὶ σπουδάζεται ἕως τῆς σήμερον ἐπιμελῶς καθ' ὅλην τὴν Ἑυρώπην. Εἰς τὴν Γερμανίαν, Γαλλίαν, Ἀγγλίαν, Ὀλλανδίαν, καὶ Δανιμαρκίαν ἀπέμπολλαι εὐμέθοδοι γραμματικὰ αὐτῆς κατὰ καιροὺς ἐνεφάνησαν, καὶ καθ' ἐκάστην σχεδὸν ἄλλα εὐμεθοδέστερα φαίνονται· εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅμως τοιαύτη πρακτικὴ γραμματικὴ τῆς Ἰταλικῆς ἕως τῆς σήμερον ἀκόμη δὲν ἐφάνη. Ἡ Ἑλλάς ἐπειδὴ ὑστερεῖται ἀκόμη πλῆθος βιβλίων, πολλοὶ φιλογενεῖς, οἱ μὲν δι' ἐξόδων, οἱ δὲ δι' ἰδρώτων ἀγωνίζονται τὸν καλὸν ἀγῶνα εἰς τὴν παροῦσαν ἐποχὴν, διὰ νὰ πλουτίωσι τὰς βιβλιοθήκας αὐτῆς μετὰ διάφορα εἶδη ὠφελίμων βιβλίων, καὶ δι' αὐτῶν νὰ ἐφοδιάσωσι τοὺς νέους μετὰ διαφόρους μαθήσεις.

Ὅθεν ἐπιθυμῶν καὶ ἐγὼ νὰ συνεισφέρω τι τὸ κατὰ δύναμιν, ἀπετελείωσα ἤδη Θεωρητικὴν καὶ Πρακτικὴν Γραμματικὴν τῆς Ἰταλικῆς κατὰ τὴν ὀδηγίαν καὶ νέαν μέθοδον τῶν καλλίστων Γραμματικῶν τῆς σοφῆς Ἑυρώπῃς.

Ἡ τάξις τὴν ὁποίαν μετεχειρίσθη εἶναι ἡ ἀκόλουθος μετὰ τὸ περὶ προφορᾶς Κεφάλαιον ἐβάλθησαν ἰταλικά τινα προγυμνάσματα μετὰ ἀπλοελληνικὰς ἐξηγήσεις. Μετὰ τὴν θεωρίαν τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ λόγου ἔπονται οἱ κανόνες κατὰ τὴν νέαν ὠφελιμώτατον τρόπον μετὰ τοὺς κανόνας ἔπονται διάφορα παραδείγματα· μετὰ τὰ παραδείγματα ἀκολουθοῦν διάφορα ἀπλοελληνικὰ θέματα μετὰ τὴν ἀνήκουσαν ὀδηγίαν διὰ νὰ ἤμπορη τις εὐκόλως νὰ τὰ μεταγλωττίσῃ εἰς τὴν Ἰταλικὴν· καὶ τελευταῖον ἔπονται διάφορα ἄλλα πρὸς εὐκολωτέραν μάθησιν ταύτης τῆς γλώσσῃς ὠφελιμώτατα γυμνάσματα.

Κατ' αὐτὸν τὸν νέον τρόπον εὐκόλως μανθάνει τις πολλὰς λέξεις, φράσεις, καὶ ἰδιωτισμοὺς τῆς γλώσσῃς, μανθάνει ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ ὁμιλῇ, νὰ ὀρθογραφή, καὶ νὰ καταλαμβάνῃ θεμελιωδῶς τοὺς Συγγραφεῖς. Εἶναι γνωστὸν, ὅτι καὶ ἡ Ἰταλικὴ ἔχει πολλοὺς καὶ καλοὺς Συγγραφεῖς, ἔχει ἀθάνατα συγγράμμα-